

**Волинська державна обласна універсальна наукова
бібліотека імені Олени Пчілки**

Майстер слова

Феодосій Мандзюк

**(до 70-річчя від дня народження Феодосія Григоровича Мандзюка,
українського письменника та журналіста)**

Методико-бібліографічні матеріали

Луцьк, 2021

УДК 821.161.2.09:021.4

М14

Майстер слова Феодосій Мандзюк : метод.-бібліогр. матеріали / Волин. ДОУНБ ім. Олени Пчілки; уклад.: Л. М. Назарчук, Є. С. Лисюк, В. В. Пащук. – Луцьк, 2021. – 20 с.

Актуальність, професійно відточене слово, інтелігентність гумору і проникливість сатири притаманні творчості талановитого волинського митця – Феодосія Мандзюка, який творив під творчим іменем Кость Волиняка. Автор писав просто і відверто, весело й дотепно, тому його твори стали популярними серед широкого кола читачів. Справжній майстер гострого слова запам'ятався своїм шанувальникам щирістю, відкритістю і світлою посмішкою.

З нагоди відзначення 70-річчя від дня народження Феодосія Мандзюка пропонуємо вашій увазі методико-бібліографічні матеріали «Майстер слова Феодосій Мандзюк», які включають сценарій літературного вечора «Його слово дихає народним гумором і теплом» та план книжкової виставки «Феодосій Мандзюк: невмирущий талант із Волинського родоводу».

Укладачі: Л. М. Назарчук, Є. С. Лисюк, В. В. Пащук

Редактор : Л. А. Стасюк

Відповідальний за випуск : Л. А. Стасюк

«Його слово дихає народним гумором і теплом»

Сценарій літературного вечора

Читець: На білій хмарі сівши скраю
Господь – всесвітній властелин –
Велів архангелам до раю
Спочатку пропустить мужчин.
Ішли мужі, як ті бродяги,
І споминали грішний світ
Чи то всерйоз, чи для розваги
Відкрили двоє їм воріт.
На перших ангел світлолиций
Надряпав гусячим пером:
«Для тих нещасних чоловіків,
Що у жінок під каблуком».
На других літери великі
Красиво вирізьбив пророк:
«Для тих щасливих чоловіків,
Що незалежні від жінок».
Чудес на світі є багато,
Як зрозуміти цих мужчин...
Під першими зібрався натовп,
Під другими стояв один.
Господь, примруживши повіки,
Підбіг до нього чим хутчіш.
«Скажи, - звернувсь до чоловіка,
Чому лише один стоїш?»
Зітхнув у відповідь мужчина,
Рукою витер з лоба піт
І тихо вимовив: «Дружина
Сказала йти до цих воріт».

*Волиняка Кость. Незалежний чоловік / Кость Волиняка // Волиняка Кость.
Хапайте і читайте : віршовані фейлетони, сатиричні поеми, прикольні*

монологи, гуморески, усмішки, байки, притчі, частівки, колядки, тости, а також веселі казки, жарти, вірші та скоромовки для дітей / Кость Волиняка. – Луцьк, 2011. – С. 67.

Ведучий: Кажуть, що не тільки краса, а й гумор рятує наш грішний світ. Особливо це стосується українців, які завжди відчували і відчують не зовсім легкі часи. Отож із впевненістю можна сказати, що наш земляк, волинянин Феодосій Мандзюк, визнаний гуморист, письменник, журналіст завжди був нашим рятівником. День Рятівника відзначають у вересні, і також 25 вересня виповниться 70 років від дня цієї непересічної людини. Нині, коли його уже немає з нами, він ще довго буде тішити своїм гумором та й іншими творами не лише ангелів на небі, а й людей на цій грішній землі, бо воістину талановитий, народний письменник і поет, житиме, в їхніх серцях та пам'яті.

Читець: *«Прощай, Федосю, найциріший друже, шляхетна іскро незабутнього вогню, – так писала Романа Матуш від імені всіх однокурсників, випускників філфаку 1977 року Львівського університету імені І. Я. Франка, – Феодосій Мандзюк, наш однокурсник прекрасна, світла людина, незабутній друг, був з когорти великих. Так розпорядився Всевишній, подарувавши сільському волинському хлопчині непересічний талант. Уже з першого курсу навчання на філфаці Львівського університету ми відчули незвичайний дар слова нашого Федося. Друкувався у львівських газетах та журналах, був учасником Всеукраїнського конкурсу молодих авторів, став гордістю факультету. Писав, писав, писав... А за скупі гонорари купував нам дівчатам цукерки.*

Він був істинним патріотом рідної землі. З гордістю і любов'ю розповідав про красу синьоокої Волині, про Берестечко, листи завжди починав словами: «Привіт із сонячних Гектарів»... Із цієї любові народилося літературне ім'я – Кость Волиняка. А потім книги про історію і культуру рідного краю.

Він був справжнім чоловіком, лицарем. Із невимовною ніжністю розповідав нам про дружину, з гордістю про синів, з турботою про стареньку матір, з тривогою за Україну...

Він був вірним другом. Більше тридцяти років підтримував тісні зв'язки з нами однокурсниками, організовував зустрічі, дарував свої книжки, ділився творчими задумами. Закінчуючи телефонну розмову, завжди казав: «Добро! Вітання усім нашим...»

Остання зустріч у рідній альма-матер... Федось у розкішній вишиванці – наш сивий голуб з молодого душою. Не могли наговоритися, пили львівську каву,

домовлялись про нову зустріч... Подарував нам свої «Опуси», чомусь усі довго прощались...»

Матуш Р. Пам'яті однокурсника / Р. Матуш // Вісник + К. – 2016. – 21 січ. – С. 9.

Ведуча: Феодосій Мандзюк, сценарист, редактор, сатирик, творець і ведучий гумористичних телепередач народився в селі Гектари Горохівського району. Хата батьків ніби присіла на краю узлісся. Гілля височенних смерек просто заглядає у вікна хатини Мандзюків. Можливо, вони й виколихали майбутнього письменника і журналіста.

Ведучий: Найцікавіше, що спочатку Феодосій мріяв стати художником, навіть після школи збирався вступати на архітектурний факультет Львівської політехніки. Правда, після армії смаки різко помінялися і він пішов на філологію у Львівський державний університет імені Івана Франка. Проте жодного дня у школі не працював. Усе його життя було пов'язане з журналістикою. Починав у Горохівській районній газеті «Будівник комунізму», далі працює у Луцькій районній газеті «Слава праці». Здібного молодого журналіста запрошують на роботу в обласну газету «Радянська Волинь». З кореспондента Ф. Мандзюк виростає до завідувача відділу агітації і пропаганди найавторитетнішої газети краю і України.

Ведуча: Журналіст Мандзюк був блискучий. У його творчості поєднувався глибокий аналіз і вміння дохідливо й просто донести думку до читача. Мова завжди була образною, багатою. Феодосій Григорович багато писав про цікавих людей. Він фактично перший написав матеріал про геройський вчинок Юрія Лелюкова, вчителя військової підготовки, який ціною власного життя врятував своїх учнів, з'їздивши в Іваничі, на одному подиху, на четвертий день після трагедії. Але три місяці він пролежав у шухляді редактора, аж поки аналогічна за суттю розповідь не вийшла у «Комсомольской правде». Мандзюка помітили. У 1986 році він стає власним кореспондентом популярної на той час всеукраїнської газети «Молодь України» у Волинській, Рівненській і Тернопільській областях.

Ведучий: Робота в «Молоді України» змусила його бути універсальним журналістом. Досить поглянути на архів публікацій, які дбайливо зберігає дружина Світлана, щоб переконатися у репортерській потужності Феодосія, його майстерності фейлетоніста. Чимало нарисів він присвятив історико-краєзнавчому тлумаченню подій на землі історичної Волині.

Ведуча: «То прекрасний час, я був вільний у виборі тем, матеріалів, – згадував Феодосій Григорович в одному зі своїх інтерв'ю. – Особливий резонанс викликала серія публікацій в роки горбачовської перебудови про те, як рівненська міліція биля людей. Скандал був грандіозний. Міліцейські генерали намагалися перешкодити, але газета з матеріалом таки вийшла. Розборки відбувалися на рівні ЦК комсомолу. Ще одна – про Волинську облспоживспілку, яка називалася «Синдром дефіциту», зловживання у цій корумпованій структурі... Також пригадую останню сторінку «Молоді України». На всю ширину шпальти – фото Луцького замку. І публікація Феодосія Мандзюка про історичну перлину Волині. Цим краєзнавчим нарисом газета започатковувала нову рубрику «Замки, палаци, храми України».

Лесюк Святослав. Спогади про відомого «волиняка» Феодосія Мандзюка [Електронний ресурс] / С. Лесюк // Хроніки Любарта : [сайт]. – Режим доступу:

<https://www.hroniky.com/news/view/10660-spohady-pro-vidomoho-volyniaku-feodosii-a-mandziuka>. – Назва з екрану.

Ведучий: Далі була робота заступником головного редактора всеукраїнської газети «Вісник & К°». Пізніше Феодосій Григорович очолював газету «Луцький замок». Коли Іван Корсак вирішив вийти з-під крила міської ради і зареєстрував приватну газету «Сім'я і дім. Народна трибуна», постало питання створення нової міської газети. Оголосили конкурс на кращу її назву. В ньому перемогла пропозиція Феодосія Мандзюка. Так з його легкої руки місто отримало тижневик «Луцький замок». А 2003-му році тодішній міський голова Антон Кривицький запросив очолити видання.

Ведуча: Він любив повторювати: «Газета – це колективна творчість». І натхненно плекав ще не розкриті таланти молодших колег. Дослуховувався до порад, творив неповторний імідж міського видання. А коли не склалися стосунки з новою міською владою, «гримнув дверима» і пішов на творчі хліби. А особливий його талант проявився в гуморі. Ім'я Костя Волиняки гриміло по Західній Україні, особливо у дев'яностих і двотисячних роках. Гумор у нього легкий, простий, ну просто – народний. Таких пронизаних з українським, волинським присмаком гумором віршів, як він, більше ніхто не міг написати. Так, без перебільшення і було: дотепні віршовані фейлетони, усмішки, байки, частівки Костя Волиняки в часи становлення держави хапали, читали і переповідали.

Читець:

Якщо ти простий і чесний
Пролетар з Волині,
Все життя носити будеш
Хабарі в торбині.
А якщо проб'єшся вгору,
Вийдеш трохи в люди,
То й тобі у торбі дещо
Теж носити будуть.
Але тішитись й скакати
З радості не треба,
Бо давати доведеться
Тим, що вище тебе.
От захочеться рішити
Делікатне діло:
В ріднім місті збудувати
Особняк чи віллу.
Чи землі шматок бажаєш
Приватизувати,
То бери у кейс доляри –
Й дуй у «білу хату».
Хабарі й раніше брали,
Але знали міру,
А тепер готові з тебе
Навіть здерти шкіру.
У район везуть з сільради,
В область – із району
Повні ящики, пакети,
Сумки і бідони.
А із області в столицю,
Наче під гіпнозом,
У шикарних лімузинах
Їдуть торбовози.
У столиці нашій славній
Подарункам раді.
Скрізь беруть: у міністерствах,
У Верховній Раді.
Щоб провезти щось за межі

України-неньки,
Треба митникам тицьнути
Згорток «зелененьких».
Держслужбовцям, урядовцям,
Мерам й депутатам,
І попові на сповіді –
Всім потрібно дати.
Навіть вмреш, щоби достойно
В яму закопати,
У конторі похоронній
Треба буде дати.
Отака система наша.
Що тут ще сказати:
Хочеш, любий друже, жити –
Всюди мусиш дати!

Волиняка Кость. Всюди треба дати / Кость Волиняка // Волиняка Кость. Хапайте і читайте : віршовані фейлетони, сатиричні поеми, прикольні монологи, гуморески, усмішки, байки, притчі, частівки, колядки, тости, а також веселі казки, жарти, вірші та скоромовки для дітей / Кость Волиняка. – Луцьк, 2011. – С. 21-22.

Ведуча: Весела вдача Феодосія Мандзюка, його тонке відчуття гумору, іронічний погляд на світ не могли не позначитися на його творчості. Ще працюючи в «Радянській Волині», він писав фейлетони і гумористичні твори до газети. А на початку 1990-х із колегою Віктором Семенюком вирішив видавати «Нате» – першу на Волині приватну сатирично-гумористичну газету. Це було одне з перших сатиричних видань незалежної України, у якому друкувалися відомі українські сатирики: Євген Дудар, Олег Черногуз, Юрій Береза, Іван Сварник, Євген Колодійчук, а також автори з усіх областей України та інших республік. У кожному номері були й твори Костя Волиняка. Газета «Нате» і її редактор стали лауреатами I Всеукраїнського фестивалю гумору і сатири, який проходив у Києві.

Ведучий: Феодосій Григорович розповідав, що вони з колегами писали в газеті про все, що відбувалося тоді в Луцьку й області. Також друкували у газеті карикатури – не лише на місцевих керівників, а й на Горбачова, Кравчука, пізніше на голову Верховної Ради Мороза. Саме такого – іронічно-сатиричного погляду тоді, як виявилось, дуже потребували читачі. Газета йшла на «ура».

Крім слави, вона давала й комерційний зиск. Так він писав у газеті тридцять років тому:

«Все потрібно в міру мати, крім авансу і зарплати.
Бо усім відомо, гроші не кусаються як воші.
І не просять гроші їсти! Безпартійні й комуністи,
У країні славній Рад люблять гроші всі підряд».

Читець: *«Початок 90-х – якраз час перебудови та вільнодумства. Хтось привіз польську газету, де на першій сторінці карикатура — Валенса на горшку – і ще багато сміливих речей. Виникла думка: чому б не зробити щось схоже. Якраз вийшов закон про пресу, який дозволяв зареєструвати видання. Перший номер тиражем 10 тисяч розмели за кілька днів, наступний видали тиражем 20 тисяч. Газета розходилася блискавично, хоч і коштувала 30 копійок, коли інші – 3 копійки. Вже за кілька місяців видання принесло прибуток у 200 тисяч. У той час авто можна було купити за вісімнадцять. Зарплату тоді я мав 750 рублів – як у першого секретаря обкому. Ми могли дозволити собі й більшу, проте побоялися, що почнуться перевірки. А потім почалась інфляція – і всі наші гроші знецінилися». На фестивалі гумору й сатири у Києві, в якому брала участь і газета «Нате», наш колега Василь Феленчак продавав старі примірники по 1 гривні. Розкупили цілий багажник від «Жигулів»! «Нате» була явищем тогочасної волинської журналістики, та й не тільки волинської», – згадував якимось Феодосій Мандзюк в одному зі своїх інтерв'ю.*

Шишко Л. Феодосій Мандзюк: ніколи не ставив за мету бути знаменитим / Л. Шишко // Відомості. – 2011. – 24-30 листоп. – С.13.

Ведуча: Своєрідна газета «Нате» виходила чотири роки, які були часами справжньої свободи слова, сміливої критики. На жаль, інфляція, криза економіки стали причиною закриття газети, яка виходила без реклами, лише за рахунок реалізації. Коли економічна ситуація трохи вирівнялася, Феодосій Мандзюк спробував відновити видання разом з журналістом і видавцем Миколою Богушем. Вийшло ще кілька номерів газети, але вона була нерентабельною і без фінансової підтримки не могла самостійно існувати.

Ведучий: І хоч газету згодом перестали видавати, гуморески й веселі оповіді з-під пера Костя Волиняки продовжували виходити. У різні періоди свого життя Феодосій Мандзюк намагався сміятись. Навіть тоді, коли було зовсім не до жартів. Він зізнався: «У житті я не є таким гумористом, який на кожному кроці сипле жартами. Це просто іронічний погляд на світ, на себе. Так

значно легше жити. Якщо до всього, що відбувається навколо нас, ставитися занадто серйозно, то можна вмерти».

Ведуча: Усі, хто хоч трошки знайомий з його творчістю, не можуть не захоплюватися легким, воістину народним стилем сатиричних та гумористичних творів цього самобутнього автора. Його гуморески, бувальщини читаються на одному диханні, вони смішні та веселі, додають хорошого настрою. Бо поет завжди знаходив влучне слово, образне порівняння.

Читець:

В гарячий день, в робочу пору
Заглянув Слон до лісзаготконтору.
– Прийміть, – сказав він, – на роботу.
– Ким працювати маєте охоту? –
Осел-начальник мовив строго,
Копитом стукнувши в підлогу.
– Слоном хотів би працювати,
Дерева із корінням можу рвати.
Спитав начальник нетерпляче:
– А ви освіту маєте слонячу?
Промовчав Слон, та ніде правди діти –
Не має він слонячої освіти.
– Нічим, сказав Осел, – вам не зарадим,
Нема у нас вакантної посади.
Комар працює вже давно слонем,
У нього відповідний є диплом.

Мандзюк Ф. Г. Дипломований комар / Ф. Г. Мандзюк // Мандзюк Ф. Г. Специфічний дефіцит / Ф. Г. Мандзюк ; Сорока П. І. Секрет довгожителів / П. І. Сорока ; Яблонський Я. М. Лісячий комір / Я. М. Яблонський : гумор і сатира. – Львів, 1988. – С.5–6.

Ведучий: Основним його призначенням від творця було утвердитися в українському літературному просторі. Відтак видав книги гумору і сатири «Специфічний дефіцит», «Дуля зі знаком якості», «Звіриний суд». А ще півтора десятка були опубліковані під псевдонімом Кость Волиняка, які назавжди залишаться в бібліотеках волинян. Назва однієї з них – «Хапайте і читайте!» – виявилась настільки влучною, що на своє 60-річчя в 2011-му він вирішив повторити її, зібравши під однією обкладинкою кращі гумористично-сатиричні твори різних жанрів для дорослих і дітей. Уже після смерті журналіста й письменника його друг, відомий журналіст і медіаменеджер Євген Хотимчук,

перевидав цю книгу значно більшим тиражем у «Бібліотеці газети «Вісник», яка дає можливість десяткам тисяч нових читачів пізнати невичерпність чулої душі Феодосія Мандзюка.

Читець:

«Не женися на вродливій, –
Батько вчить Кіндрата, –
Чоловіки усі за нею
Будуть упадати.
А якщо візьмеш красуню,
То дивися, сину,
Бо знайде собі якогось
І тебе покине».

«Не біда, – Кіндрат сміється, –
Некрасива також
Може з іншим дременути,
І не вгледити, тату».

Батько строго подивився
І сказав Кіндрату:
«Некрасива хай втікає,
Невелика втрата!»

Волиняка Кость. Яку жінку брати / Кость Волиняка // Волиняка Кость. Хапайте і читайте : вішовані фейлетони, сатиричні поеми, прикольні монологи, гуморески, усмішки, байки, притчі, частівки, колядки, тости, а також веселі казки, жарти, вірші та скоромовки для дітей / Кость Волиняка. – Луцьк, 2011. – С. 64.

Ведуча: «...Феодосій Григорович був чоловіком «цілим» (за Іваном Франком) – тобто його добра лірично-гуморна людська вдача із відповідною дитинною усмішкою вусатого козака гармоніювала із тим, що він писав, творив, адже гумористи в житті бувають людьми дуже скучними і серйозними, а драматичні лірики – гуморними. В особі, в особистості Феодосія Мандзюка – рідкісний золотий перетин. Адже талановито писати для дітей – найскладніше, а писати для дітей з гумором – загалом вищий пілотаж у літературі та й у житті-бутті...», – так писав Ігор Павлюк, письменник, журналіст.

Ігор Павлюк. Кілька слів перед молитвою за незабутню душу доброго
козака з Волині [Електронний ресурс] / Ігор Павлюк //— Золота пектораль:
[сайт]. — Режим доступу:

Ведуча: Так з-під його пера вийшли книги, що вчили малечу доброті, – «Як зайчата вчилися читати», «Як звірі борщ варили», «Ярмарок у лісі». Творчий псевдонім «Кость Волиняка» трансформувався для дітей у «Дядя Костя». Під цим творчим іменем побачили світ книги: «Перелазив Тарас через перелаз», «Чому корова кольорова?», «Сниться Соні синє сонце», «Чотири чортики пошили шортики», «Музиканти», разом із отими геніальними «Неправильними правилами...», які сміливо можна зараховувати до золотої скарбнички нашої національної літератури для дітей. У збірці «Неправильні правила поведінки», яку видав тиражем 20 тисяч примірників, наприкінці книжки, Феодосій Григорович звернувся до дітей, щоб ті надсилали власні «неправильні правила». Отримавши зо два мішки листів, перевидав «Правила» тиражем 10 тисяч.

Дівчинка:

Не кажи всім «Добрий день!»
А зайти і... стій, як пень.
За дарунок всякий
Нікому не дякуй.
Стануть питати:
«Як тебе звати»
То надуйся, наче бик,
Й покажи усім язик
А як стануть гості їсти,
А як стануть гості пити
То під стіл потрібно влізти
І загавкати сердито
Як цукерки, шоколадки
На десерт гостям,
Ти проворним, спритним будь,
Не зівай, а без оглядки
Набирай побільше в жменю
І ховай собі в кишеню.
А додому будуть йти
Розшукай хазяйку ти,
Покажи їм свій мізинчик,
І скажи: А де гостинчик ?
Дайте торта мамі й тату,

І мені, й моєму Брату»

Волиняка Кость. В гостях / Кость Волиняка // Волиняка Кость. Неправильні правила поведінки. Прочитай і розмалюй / Кость Волиняка. – Луцьк, 1994. – С. 7-8.

Ведучий: Добре натренована масштабність мислення пригодилася, коли Феодосій Мандзюк пішов самостійною редакторською стежкою. І набутий досвід допоміг йому надалі, коли вирішив заснувати власне видавництво «Волинянин», де трудилися всі члени його сім'ї – дружина Світлана, сини Денис і Максим. Завдяки самовідданій видавничій праці Мандзюків у «Волинянові» побачили світ чимало книг волинських авторів.

Ведуча: Він був надзвичайно працюючий. У нього напрочуд органічно вживалися таланти тонкого гумориста і глибокого дослідника. Феодосій Григорович досліджував і писав на краєзнавчу тематику, зокрема, багато – про наш древній Луцьк. Потрібно було перелопатити гори архівних матеріалів, опрацювати їх, мудро подати. Порфоліо письменника і журналіста поповнилося майже десятком історико-краєзнавчих книг: «Луцький замок на старих малюнках і фотографіях», «Луцьк. Фотоальбом», «Вулиці і майдани Луцька» (у співавторстві з Вольдемаром П'ясецьким), «У Луцькому замку» (у співавторстві з Валентиною Окуневич), «Володимир-Волинський Свято-Успенський собор».

Ведучий: Феодосій Мандзюк давно захоплюється історією Волині. Автор багато років збирав легенди про древній Луцьк. До уваги брались як архівні та музейні дані, так і перекази, які пройшли крізь століття. Ця справа стала своєрідним хобі. Окремі розповіді з'являлися на сторінках газети «Твій вибір». Однак з кожним роком легенд ставало все більше. Спочатку 50, потім 100, і тоді прийшло розуміння, що потрібно укласти їх в окрему збірку. Підготовку книги до друку здійснювало луцьке видавництво «Волинянин». Збірка стала сімейною справою, адже над нею працювали і сини Мандзюка – Максим та Денис. Загалом до книги увійшли 156 історій із життя Луцька. Видання оздоблене старовинними гравюрами, також є малюнки сучасників. Книга «Легенди старого Луцька» – цінне видання, де із витонченою майстерністю метра пера подані літературно оброблені маловідомі факти з життя обласного центру Волині, що вже стали легендами.

Ведуча: Вона стала його останнім дітищем. За місяць до смерті, вже будучи важко хворим, відвідав найближчих друзів і подарував їм цю, якісну потрібну книгу. Пишучи про її дух і певні умовності, у передмові він зазначив,

що «дещо з колишнього незвичайного, не зовсім нам зрозумілого я докупи зібрав, осмислив, а дещо і домислив, дофантазував, трохи узагальнив і вам переповідаю. Читайте і не дивуйтеся. Безумовно, це історії, переплавлені його серцем художника слова».

Читець: *«Київський князь Володимир Святославич, коли підкорив Погориння, то наступного року знову вирушив у похід на дулібські племена. Тоді його воїни пішли далі на захід і дійшли до річки Стиру. На обох її берегах було багато поселень дулібів, які князь забирав у свої володіння і на їх місці будував укріплення.*

Рухаючись вздовж течії найбільшої річки краю, князівські військові дружини дійшли до широкого ізлуччя. Річка у багатьох місцях мала численні рукави, які відходили від неї, а потім знову зливалися в одне русло. А посередині на високих пагорбах був острів, дивне і прекрасне місце. На тому острові у невеличких хатинах напівземлянках, які стояли густими рядами, жили люди. їхні поселення були обкопані глибоким ровом і обнесені частоколом.

Князівська розвідка об'їхала навколишню територію і доповіла володарю, що до острова веде тільки один шлях через болотисту греблю. Туди й рушив князь зі своїми дружинниками. Місцеві мешканці не мали засобів, щоб оборонитися від добре озброєного і вишколеного князівського війська, але все таки вчинили опір, а коли воїни князя зайняли і спалили їхнє поселення, то здалися на його ласку.

– Як називається це місце – запитав князь у них.

– Лучесько, – відповіли йому.

Підняв Володимир вгору руку і мовив:

– Буде тут град! Град Лучеськ!

За воїнами-дружинниками прийшли майстри з Києва і разом з місцевими жителями побудували місто. Стали те місто називати Лучеськ. Дехто ще довго по-старому називав Лучесько. А для оборони града наказав князь Володимир побудувати сторожові вежі довкола нього. І посадив тоді правити у Лучеську князь київський свого сина Позвізда».

Мандзюк Феодосій. Князь Володимир тут град збудував / Феодосій Мандзюк // Мандзюк Феодосій. Легенди старого Луцька / Феодосій Мандзюк. – Луцьк, 2015. – С. 16.

Ведуча: Ф. Г. Мандзюк, поринувши у світ краєзнавства, став вивчати архівні матеріали, документи та ілюстративний супровід до питання становлення і розвитку пожежної справи на Волині. Дві монументальні книги

«Пожежно-рятувальна служба Волині» та «Історія пожежництва Волині» (у співавторстві з В. Нестеровим, Д. Ляпуном, В. Лукашевич) стали вагомим новаторським доробком у вивчення важливої сфери життя волинської громади.

Ведучий: Багато часу віддавав громадській роботі – обирався відповідальним секретарем обласної організації НСЖУ, входив до складу її правління. Національна спілка журналістів України відзначила його працю Золотою медаллю української журналістики. У 2018 році Волинська обласна спілка журналістів, редакція незалежної громадсько-політичної газети «Волинь нова» започаткували премію імені Феодосія Мандзюка, яка щорічно вручається журналістам за краще висвітлення краєзнавчої тематики.

Ведучий: Він, Феодосій Мандзюк, справедливою людиною йшов по тернах і шовках свого життя. Сьогодні його вже немає серед нас, але залишився гумор та нищівна сатира, яка ще довго не втратить своєї актуальності. З нами завжди буде його іронічна посмішка.

План книжкової виставки

«Феодосій Мандзюк: невмирущий талант із Волинського родоводу» (до 70-річчя від дня народження Ф. Г. Мандзюка (1951–2015) – українського письменника та журналіста)

Розділ I

У трикутнику долі: письменник, журналіст, краєзнавець

Мандзюк Ф. Володимир-Волинський Свято-Успенський собор : іст. нарис / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Вісник і К, 2001. – 80 с.

Мандзюк Ф. Дуля із знаком якості : гумор і сатира / Ф. Мандзюк. – Луцьк : [б. м.], 1991. – 76 с.

Мандзюк Ф. Звіриний суд : байки / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1994. – 31 с.

Мандзюк Ф. Легенди старого Луцька / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Волинянин, 2015. – 288 с.

Мандзюк Ф. Незвичайний мотоцикліст / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1996. – 16 с.

Мандзюк Ф. Г. Специфічний дефіцит / Ф. Г. Мандзюк ; Сорока П. І. Секрет довгожителів / П. І. Сорока ; Яблонська Я. М. Лісячий комір / Я. М. Яблонська. – Львів : Каменяр, 1988. – 87 с.

Мандзюк Ф. У Луцькому замку / Ф. Мандзюк, В. Окуневич. – Луцьк : Волинянин, 2008. – 176 с.

Мандзюк Ф. Як зайчата вчилися читати / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1994. – 8 с.

Мандзюк Ф. Як звірі борщ варили / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1997. – 4 с.

Мандзюк Ф. Ярмарок у лісі / Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1999. – 19 с.

Мандзюк Ф. А контора пише; Зразкова будова / Ф. Мандзюк // Світязь : літ. зб. Волин. орг. спілки письменників України. – Київ, 1992. – Кн. 1. – С. 51–54.

Мандзюк Ф. Г. Байки про авторів і про книжки / Ф. Г. Мандзюк // Книжковий сад «Надстир'я» (1992–2002) : статті. – Луцьк, 2002. – С. 115–118.

Мандзюк Ф. «Сміх – штука заразна» / Ф. Мандзюк // Топ-волиняни : зб. інтерв'ю із видатними волинянами / авт.-упоряд. Т. Хотимчук. – Луцьк, 2012. – С. 154.

Мандзюк Ф. Як звірі борщ варили / Ф. Мандзюк // Література рідного краю: Волинь. 5–6 кл. – Луцьк, 1999. – С. 15

Книжки під псевдонімом Кость Волиняка

Волиняка Кость. Вам привіт від Йєті! : сатирич. опуси / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1993. – 64 с.

Волиняка Кость. Веселі опуси : гумор і сатира / Кость Волиняка. – Луцьк : Волинянин, 2008. – 86 с.

Волиняка Кость. Джерело дзвенить дзюркоче / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1997. – 8 с.

Волиняка Кость. Музиканти / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1996. – 16 с.

Волиняка Кость. Неправильні правила поведінки : смішна книжка для дітей / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 2000. – 32 с.

Волиняка Кость. Перелазив Тарас через перелаз / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1995. – 8 с.

Волиняка Кость. Синдром дефіциту : сатирич. опуси / Кость Волиняка. – Луцьк : Ред.-вид. від. Волин. обл. упр. по пресі, 1991. – 64 с.

Волиняка Кость. Сниться Соні синє сонце / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1995. – 8 с.

Волиняка Кость. 100 веселих скоромовок : скоромовки-розмальовки для дітей. дошкільн. і молодш. шк. віку / Кость Волиняка. – Луцьк : Волинянин, 2016. – 39 с.

Волиняка Кость. У цирку жонглери жонглювали / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1996. – 4 с.

Волиняка Кость. Хапайте і читайте : віршовані фейлетони, сатиричні поеми, прикольні монологи, гуморески, усмішки, байки, притчі, частівки, колядки, тости, а також веселі казки, жарти, вірші та скоромовки для дітей / Кость Волиняка. – Луцьк : Волинянин, 2011. – 240 с.

Волиняка Кость. Хапайте і читайте! : сатира і гумор / Кость Волиняка. – Луцьк, 1991. – 96 с.

Волиняка Кость. Чому корова кольорова? / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1995. – 8 с.

Волиняка Кость. Чотири чортики пошили шортики / Кость Волиняка. – Луцьк : Надстир'я, 1999. – 8 с

Волиняка Кость. Колядки з передвиборчої шухлядки : вірші / Кость Волиняка // Волинь-нова. – 2009. – 31 груд. – С. 10.

Волиняка Кость. Масовий падіж мух / Кость Волиняка // Волин. газ. – 2017. – 16 берез. – С. 9.

Волиняка Кость. Поет, сатирик, публіцист і просто Простопчук Василь : до 60-річчя В. Простопчука / Кость Волиняка // Світязь : альм. Волин. обл. орг. Нац. Спілки письмен. України. – Луцьк, 2012. – Вип. 1/18. – С. 150–155.

Волиняка Кость. Сам дурак / Кость Волиняка // Волин. газ. – 2017. – 27 квіт. – С. 9.

Волиняка Кость. Як дід з бабою приймали антикризову програму ; Як Володимир-Волинський закохався у Мар'янівку / Кость Волиняка // Яровиця. – 2016. – № 3/4. – С. 190–192.

Історія пожежництва Волині : бюлетень з історії пожежно-рятувальної служби Волинської області / упоряд. Ф. Мандзюк. – Луцьк : [б. в.], 2015. – 238 с.

Луцьк : фотоальбом / упоряд. Ф. Мандзюк. – Луцьк : Вісник і К, 2010. – 96 с. : кольор. іл.

Ми – волинські журналісти : док. зб. / упоряд. Ф. Мандзюк. – Луцьк : Надстир'я, 1999. – 208 с.

П'ясецький В. Вулиці і майдани Луцька : іст.-краєзн. довід. / В. П'ясецький, Ф. Мандзюк. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 400 с.

Розділ II

Покликаний творити добро: пам'ятаємо у слові

Денисюк В. Мандзюк Феодосій Григорович / В. Денисюк // Денисюк В. Журналістика Волині : факти й імена : нариси історії засобів масової інформації Волині ХХ – початку ХХІ ст. / В. Денисюк. – Луцьк, 2005. – С. 156–157.

Пахолок З. О. Літературні твори для дітей волинського письменника Феодосія Мандзюка / З.О Пахолок // Волинь філологічна : укр. і пол. літ. для дітей та юнацтва. – Луцьк, 2007. – Вип. 3. – С. 58–80.

Пахолок З. О. Феодосій Григорович Мандзюк (Кость Волиняка, або просто дядя Костя). Вмів слухати й розуміти людей / З. О. Пахолок // Пахолок З. О. Луцька хотовізія : істор.-краєзн. нариси / З. О. Пахолок. – Луцьк, 2019. – С. 308–311.

Головатчик О. Кость Волиняка: «Я ціную людей з хорошим почуттям гумору» / О. Головатчик // Вісник. – 1996. – 11 лип. – С. 8.

Дідик О. Гектари Костя Волиняки / О. Дідик // Горохів. вісник. – 2005. – 3 груд. – С. 3.

Згоранець О. Сім'я Кості Волиняки : «Дружина від злості переходить одразу до сміху» / О. Згоранець // Сім'я і дім. Нар. трибуна. – 1997. – 4 груд. – С. 3.

Кисельова І. Книга «У Луцькому замку» розкриває таємниці історії / І. Кисельова // Відомості. – 2008. – 28 серп. – С. 21.

Колеги : дві п'ятірки Феодосія Мандзюка // Волинь. – 2006. – 23 верес. – С. 2.

- Колеги : хапайте і читайте сьогодні Костю Волиняку // Волинь. – 2001. – 25 верес. – С. 1.
- Колеги : як ми ходили в гості до Волиняки Кості // Волинь. – 2001. – 27 верес. – С. 1.
- Крайванович С. «Легенди старого Луцька» / С. Крайванович // Вісник + К. – 2015. – 22 жовт. – С. 3.
- Крайванович С. Освятили пам'ятник / С. Крайванович // Вісник + К. – 2018. – 27 верес. – С. 3.
- Ланівець О. Гектари Костя Волиняки / О. Ланівець // Досвіт. зоря. – 2001. – 26 квіт. – С. 9.
- Мазаний В. Феодосій Мандзюк – із волинського родоводу / В. Мазаний // Волинь-нова. – 2016. – 10 груд. – С. 8.
- Майстер слова відійшов у вічність // Волинь-нова. – 2015. – 15 груд. – С. 9.
- Манелюк М. «Веселі гості у Волиняки Кості» / М. Манелюк // Віче. – 2001. – 27 верес. – С. 3.
- Матуш Р. Пам'яті однокурсника / Р. Матуш // Вісник + К. – 2016. – 21 січ. – С. 9.
- Нове видавництво у Луцьку і нова книга про Луцьк // Віче. – 2008. – 28 серп. – С. 10.
- Ольшевський І. У гостях – гуморист / І. Ольшевський // Луцьк молод. – 2002. – 31 жовт.
- Пам'ять : запроваджено премію імені Феодосія Мандзюка // Волинь-нова. – 2016. – 2 лют. – С. 2.
- Пахолок З. О. Вмів слухати й розуміти людей / З. Пахолок // Луцьк. замок. – 2018. – 20 верес. – С. 7.
- Потурай О. Хай квітне твій талант, наш добрий друже ! / О. Потурай // Луцьк. замок. – 1996. – 21 верес. – С. 1.
- [Презентація книжки-путівника Феодосія Мандзюка та Валентини Окуневич] «У Луцькому замку» // Вісник. – 2008. – 4 верес. – С. 3.
- Солтисюк Л. Смійтесь на здоров'я разом з волинськими веселими оповідачами / Л. Солтисюк // Аверс прес. – 2001. – 25 січ.
- Ставська А. Кость Волиняка – гість третьокласників / А. Ставська // Луцьк. замок. – 2003. – 9 січ. – С. 9.
- Феодосію Мандзюку – 55 літ! // Вісник. – 2006. – 28 верес. – С. 3.
- Хотимчук Є. Світлій пам'яті Феодосія Мандзюка (Костя Волиняки) / Є. Хотимчук // Вісник + К. – 2015. – 17 груд. – С. 3.

Цікавий В. Кость Волиняка : «І дурити будуть без кінця!» / В. Цікавий // Волинь-експрес. – 1994. – 1 квіт.

Штинько В. Творчі гектари Феодосія Мандзюка дали достойний урожай / В. Штинько // Волинь-нова. – 2016. – 24 верес. – С. 9.

Юхименко С. Феодосій Мандзюк (Кость Волиняка) // Досвіт. зоря. – 1998. – 24 верес. – С. 4.

Розділ III

Феодосій Мандзюк: торкнулися людського серця словом

Василевська С. 25 вересня 70 років від дня народження Ф. Г. Мандзюка (1951–2015) – українського письменника та журналіста / С. Василевська // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2021 рік / Упр. к-ри з пит. релігій та нац., Волин. краєзнав. Музей ; Волин. ДОУНБ ім. Олени Пчілки. – Луцьк, 2020. – С. 178–184.

Василевська С. 25 вересня 60 років від дня народження Ф. Г. Мандзюка (1951) – українського журналіста, письменника та краєзнавця / С. Василевська // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2011 рік / Упр. культури і туризму Волин. ОДА ; Волин. краєзн. Музей ; Волин. ДОУНБ ім. Олени Пчілки; ред.-упоряд. Є. І. Ковальчук, Е. С. Ксендзук. – Луцьк, 2010. – С. 100–102.

Павлюк І. Мандзюк Феодосій Григорович / І. Павлюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енцикл. слов. – Львів, 2001. – Вип. 8. – С. 180.

Павлюк І. Мандзюк Феодосій Григорович / І. Павлюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енцикл. слов. – Львів, 2000. – Вип. 7. – С. 207.

Павлюк І. 3. Українська преса Волинської області 1939–1941, 1941–2000 рр. : моногр. / І. 3. Павлюк. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2004. – 508 с.

Про Ф. Мандзюка – С. 19, 36, 172, 284, 302, 314, 357, 372.

Пащук І. Мандзюк Феодосій Григорович / І. Пащук // Пащук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини / І. Пащук. – Рівне, 2005. – С. 117.

Савчук М. Мандзюк Феодосій Григорович / М. Савчук // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Т.Г. Шевченка. – Київ, 2018. – Т. 19: Малиш-Медицина. – С. 103.

Феодосій Мандзюк (Кость Волиняка) // Письменники Лесиного краю : літературозн. довід. – Луцьк, 1994. – С. 23–24.

ЗМІСТ

1. «Його слово дихає народним гумором і теплом»: сценарій літературного вечора ----- 3
2. «Феодосій Мандзюк: невмирущий талант із Волинського родоводу»: план книжкової виставки----- 15